

૬.

સ્વિકૃત ગિનિયમ કલિક.

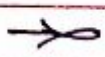
૧.

ગૌરી મિત્રા

શબ્દ

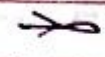
અર્થ

વિશિષ્ટતા

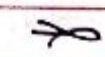
ભવ

માનસપટલ

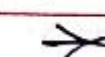
માનસિક તર

આનુશંગિક

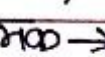
પુરુષોત્તમ

જિજ્ઞાસા

જાણે દરદા

અવધારણાત્મક

માનસિક તર

સ્વયંભૂ

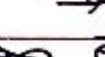
આકાશમાનસ

ધનત્વ

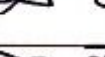
સ્વંદિતોપન

કૃત્રિમ

ભગવતી

સાધના

સફળ ફળના લાગે કુને કામ લખવાર ગને
ક્રિયા

૨.

અર્થ દિને શબ્દ પાલક સ્વયંભૂત

ક.

ચક્રવર્તન, મર્યાદા, સમર્પક, શિક્ષા આદેશ લખવાર
માલિકા મનમાં પને પ્રભાવ

સંસ્કાર

ચ.

સ્વાયંભૂત એક રોગ

અધ્યાત્મિક જ્ઞાતરત સ્વયંભૂત

ગ.

કળપુર્ણ, ભ, આદેશ આફે સંચાલન ફે

પરિભ્રમણ

ઘ.

પાદે સિદ્ધ ફળ સ્વયંભૂત કુરુળો પાદે ને મનમાં ગરિને

અંકુશ લતા દારણા

વામકીર્ત

४. सात साधिका सहायताले अज्ञात साधि निकालने प्रक्रिया
 वामकाल
५. विद्वानाई जीवतयापनका लागे दिइने सावधिक आर्थिक
 अनुदान
 विद्वत्त्वति
६. पृथ्वी, अंतरिक्ष, गुरु, नक्षत्र आदिल वैज्ञानिक अध्ययन
 गर्ने शास्त्र
 खगोल विज्ञान
७. इतिहास, विज्ञान, जीवनी, आदि साविध्य र अज्ञातसाविध्य
 मरुतवका विषयवस्तुमा आधारित सामयिक लघु चलचित्र
 चलित वृत्तचित्र

- ३ **वाक्य बनाउ**
इच्छाशास्त्र → मानिसमा इच्छाशक्ति भयो भने चेतन्यताको
 उठानो त को सगरमाथा पोन चढ्न
 सक्छ ।
- यथोपादान** → स्तिफन हकिङले विज्ञानको क्षेत्रमा ठुलो
 योगदान गरेका छन् ।
- सिर्जनाशील** → सिर्जनाशील व्यक्तिले नै रचनात्मक
 कार्य गरेर जीवन सार्थक पार्न सक्छ ।
- आदर्श** → मानिसले आदर्श र सश्रय समाजको
 निर्माण गर्नुपर्छ ।
- विषम** → मानिसको जीवनमा जस्तो सुकै विषम परिस्थिति
 आयपाने छिम्न लाग्नु हुँदैन ।

- ढामपत्य** → आपसी समझदारी र मैत्रीभावबाट नै ढामपत्य जीवन सुमधुर बन्न सक्छ ।
- शांतिहोत** → वि. सं. २००७ सालमा प्रजातन्त्र आएपछि शांतिहोत भएको थिए ।
- अशक्त** → राम शारीरिक रूपमा अशक्त भएतापनि माणसिक रूपमा पूर्ण रूपले स्वस्थ छ ।

२. क्रममा मिलाउनुहोस् ।

- क. प्रवक्तृत्व
- ख. जन्म र आमाबुबा
- ग. छिक्छेको विद्यालय शिक्षा
- घ. विद्यावारिधिको उपाधि
- ङ. क्याम्पेजमा व्योम ठाकुर संस्थाको सदस्यमा नियुक्ति
- च. क्याम्पेजको प्रसिद्ध पत्र 'त्युकेसिधत' प्राफेसर मा नियुक्ति
- छ. प्रेमसम्बन्ध, विवाह र ढामपत्य जीवन
- ज. विक्रिबन् पुस्तक र शोधकाको प्रकाशन
- झ. बहुभाषीको उत्पत्ति र संरचनासम्बन्धी मौलिक माह्यता
- ञ. पृथ्वीमा आइपर्ने सम्भावित विपत्तिबाट बच्न मानव समुदायलाई गरेको आग्रह
- ट. छिक्छेको समय समयमा दिएका प्रेरणादायी व्यक्तित्व
- ठ. छिक्छेको पाएका पुरस्कार र उपाधि
- ड. समाज सेवादान र देशवैमान

३. प्रश्न उत्तर

- क. कस्तो परिवर्तनमा छिक्छे जन्मेका हुन् ?
- छिक्छेको जन्म सन् १९४९ जनवरी ८ का दिन नेपालको भक्तपुर जिल्लामा भएको छ । उनी जन्मेका नेपालीहरूको विश्वयुद्धको विभाषकाबाट आक्रान्त थिए ।

मध्यम वर्गीय परिवारका उनोकर थोतेकरे 'मार्थिक' अभावबाट गुजिरैकेको थिए । यस्तो विषम परिस्थितिमा स्वकुराल जन्मेका थिए ।

ख. छिकिडलाई लगेको रोगको नाम के हो ?

⇒ छिकिडलाई लगेको रोगको नाम " अथोरोफिक क्यान्सर स्क्लेरोसिस " हो ।

ग. छिकिडको सर्वाधिक चर्चित पुस्तक कुन हो ?

⇒ छिकिडको सर्वाधिक चर्चित पुस्तक 'अ ब्रिफ हिस्ट्री आफ लडम' हो ।

घ. छिकिडका आमाबुबा कुन कुन विषयका विद्वान थिए ?

⇒ आमा इसाबेल अध्यात्म र बुबा फ्रयाङ्क जीव विज्ञानका विद्वान थिए ।

ङ. छिकिडमा रहेको तीन शक्ति के के हुन् ?

⇒ छिकिडसँग इच्छाशक्ति, ज्ञानशक्ति, र क्रियाशक्ति थिए ।

च. छिकिडले कसरी सिङ्गा संसारलाई नै आश्चर्यचकित बनाए ?

⇒ शारीरिक रूपमा अशक्त हुँदा पनि निरन्तर अनुसन्धान गर्दै भौतिक शास्त्रमा नयाँ तथ्य उजागर गरी मानवीय चेतनालाई नयाँ उचाइमा पुर्‍याएर उनले सिङ्गा संसारलाई नै आश्चर्यचकित बनाए ।

छ. छिकिडले कसरी लयाक होमका सम्बन्धमा प्रस्तुत गरेको मौलिक विचार के हो ?

⇒ उनले अधिक गुल्फ शक्तिले गर्दा ल्यान्सलेनको एक चिज स्कुम्पिएट रहेका हुने र अझ सुम्पिए जाँदा त्यसबाट निकल्ने उत्सर्जन हुँदा भन्ने मौलिक विचार प्रस्तुत गरे ।

8. रोग लागेपछि निको हुने जीवनमा आर्थिक रूपमा आइ परेको समस्यालाई सम्बन्ध रूपमा प्रस्तुत गर्दै एउटा अनुसन्धान लेखेका छन् ।

⇒ निको ३१ वर्षको उमेरदेखि विरामी परेका थिए । उपचारको सामान्य प्रक्रिया पूरा गर्दै उनले आफ्ना पढाइलाई निरन्तरता दिइरहेका थिए । उनलाई रोगले भन्ने भन्ने भन्ने सध्या लाग्यो । सन् १९९३ तिर कोला-तिमिस्टोने र आवाज पनि लटपटिएको जस्तो हुन थालेपछि परीक्षा गराउँदा उनलाई 'अभ्याट्रोफिक ल्याटल स्क्लेरोसिस' नामक रोगाणुसम्बन्धी रोग भएको पत्ता लाग्यो । यो रोग लागेको मानिसको सबै अङ्गले निरन्तर काम गर्न छोड्ने र अन्ततः श्वासनको बन्द भएर उसको मृत्यु हुने गर्छ । यसले चिकित्सकहरूलाई उनको आयु २ वर्ष मात्र रहेको बताएको थिए । यस्तो अवस्थामा सुक्कै दिनमा उनलाई निराशा देखा । अध्ययन मानसिक पीडा हुँदा उनले पुष्पाप चढासम्म सङ्गीत मानिरहेथे । रोग ठिक नहुने खालको छ र यसको कुनै उपचार दैन भन्ने जाने यस बेरमा थियो । नतिजा बरु यस अवधिमा समाजको लागि केही गर्न सक्ने साथ उनो अध्ययनमा दक्षिण भइरहे । यता रोग भने दिनप्रतिदिन बढ्दै गयो । बिस्तारै अङ्गल काम गर्न छोड्दै गए । सन् १९९५ मा उनो लट् लट्को कोलाहालाबला हिटन नसक्ने भए । सन् १९९९ तिर कोलाहालाबला चल्न छोडेपछि उनो हेल्थचेयरबिना को जान

लेखकने भए । सन् १९८५ मा उनी धेरै बिमारी परेपछि चिकित्सकले यस रोगको उपचारका लागि इलास नलीको शल्यक्रिया गर्नुपर्ने र यो शल्यक्रिया गरेपछि हड्डीको पुर्न आवाज सुन्न सक्ने बताएका थिए । शल्यक्रियापछि उनलाई बचाउन असम्भव भएकाले उनको शल्यक्रिया गरियो । शल्यक्रियापछि उनको आवाज पुर्न बस्यो । यसपछि उनले आफूले गरिरहेको काम आघे बढाउन सकेनन् । शारीरिक रूपमा अशक्त हुँदा पनि निरन्तर अनुसन्धान गर्दै कौतिक शास्त्रमा नयाँ तथ्य उनपार गरी मानवीय चेतनालाई नयाँ उचाइमा पुऱ्याए ।

उत्तर दिनुहोस् :-

आ. हकिड. कसो स्वभावका थिए ?

हकिड. बाल्यकालदेखि नै जिज्ञासु र सिर्जनाशील स्वभावका थिए । कुनै पनि यान्त्रिक वस्तुलाई गहिरोरहे हेर्ने, त्यसको भित्रो संरचनालाई बुझ्ने र तिनबाट बने सक्ने नयाँ वस्तुका बीबमा परिवर्तन गर्न उनको बानी थियो । उनले पुराना घडी तथा रेडियोका पार्टिपुर्जाबाट कम्प्युटर, आफूले स्वतन्त्र गेम र क्विज बनाए, ड्रिङ्ग आदिको नमुना पनि आफै बनाएका थिए । घरमा बस्दा पनि उनी प्रायः बाँचयोगमा नै तल्लो भइरहन्थे ।

आ. हकिड.लाई उनका साथीहरूसँग आइन्स्टाइन भन्नुको कारण के हो ?

हकिड.का सिर्जनाशील कार्यबाट उनका साथीहरू प्रभावित भएका थिए । उनका साथीहरू हकिड. आफ्नो संसारको रचना गरेर त्यसलाई चलाउन नियम आफै बनाउन सक्छन् भन्दै उनलाई थप हौससा दिन्थे । उनका यस्ता कार्यबाट

પ્રમાણિત ભરવા સાચોદક ચાલે ઉત્તરમાં આડબટાકત કોનર લોભાઉંચે ।

૬. પ્રશ્ન ઉત્તર :

૧. પૃથ્વીમાં માનવ જીવન સ્વતંત્રમાં પશુના કારણ કે કે કુન ?

⇒ વિજ્ઞાનના કારણ થુપ્ર પ્રવિધિકર આવિહકાર ભરવા હન ।
યક્તા પ્રવિધિને દકાતર માનવ જીવનમાં સહજતા પ્રદાન
ગરેરેકા હન કોન અકાતર યિતીરેકા પ્રયોગ અભિશાપ
પાન લેવે ગરવા હ । યક્ત સ્વદર્શમાં પરમાણુયુક્ત, વિશ્વવ્યાપી
તાપક્રમ વધુ, પ્રકૃતિ રિક્તકા માનવીય ગીતવિધિના આદિ
કારણ પૃથ્વીમાં માનવ જીવન સ્વતંત્રમાં પેરેકા હો ।

૨. કોઈકે માનવમાં કોન કૃત્રિમ બુદ્ધિમતાપૂર્ણ રીબાટકો
નિર્માણમાં સંચત હુન આગર ગરવા હુન ?

⇒ કૃત્રિમ બુદ્ધિમતાપૂર્ણ રીબાટ માનવના વિચારના ઉપજ હુન
તર યિતીરેકા સ્મરણ કે વિશ્લેષણાત્મક સામર્થ્ય માનવના
શબ્દા ધરે હુન ગરેરેકા હ । માનવના જન સ્વર્ગ સ્વે
કામ યો ચક્રકર સાજતે જન સ્વદર્શ । કૃત્રિમ બુદ્ધિમતાને
માનવમાં નિયંત્રણ ગરેરેકા હ । યક્તા રીબાટકો પ્રયોગ
થાતક હુન સ્વદર્શ । યક્તે કોઈકે માનવમાં કૃત્રિમ બુદ્ધિ-
મતાપૂર્ણ રીબાટકો નિર્માણમાં સંચત હુન બતાવેકા હન ।